

קידושי שטר

א. ה. - המקור לקידושי שטר

1. ספרי דברים פסקא רסח.
2. מכילתא דרבי ישמעאל משפטים - מס' דנזיקין משפטים פרשה ג.
3. ירושלמי בתחילת הפרק.
4. בבלי ה. "ומנן שאף בשטר... מיהא לא אשכחן":
 - א) תד"ה סניגור
 - ב) רשב"א ד"ה יאמרו בכסף.
 - ג, ד) תד"ה ואשה בפחות מש"פ, (4 שוי' מלמעלה), "ועוד קשה... ליגמר משדה" (שוי' 5); שם, (סוף שוי' 6), "והמקשה... דכתיב ביה קיחה".

ב. הסוגיה ט.

1. תוספתא קידושין פ"א ה"א, "ובשטר צריך לומר... הרי זו מקודשת".
2. בבלי קידושין ט, ת"ר בשטר כיצד... הן הן הדברים הנקנים באמירה".
3. ראשונים מומלצים על הסוגיה:
 - א) ט. תד"ה הלכתא נינהו
 - ב) חידושי הרשב"א ד"ה מתקיף לה רבינא
4. ירושלמי קידושין פ"א ה"ב, "סדר מכירה... לא עשה כלום" (מצורף נוסח הסוגיה ממהדורת כ"ץ).
5. רמב"ם הלכות אישות פ"ג הל' ג-ד.

קידושין פרק ראשון – דף מספר 10

בס"ד, י' בכסלו תש"ף

תוספתא מסכת קידושין (ליברמן) פרק א

הלכה א

האשה נקנית בשלשה דרכים וקונה את עצמה בשני דרכים נקנית בכסף בשטר ובביאה בכסף כיצד נתן לה כסף [או שוה כסף] אמ' לה הרי את מקודשת לי הרי את מאורסת לי הרי את לי לאיתא הרי זו מקודשת אבל נתנה היא לו כסף או שוה כסף ואמרה לו הריני מאורסת לך הריני מקודשת לך הריני לך לאינתו אין מקודשת

הלכה ב

ובשטר צריך לומר שטר שיש בו שוה פרוטי' אלא אפי' כתב על חרש ונתן לה על נייר פסול ונתן לה הרי זו מקודשת

הלכה ג

ובביאה כל ביאה שהיא לשם קדושין מקודשת שאינה לשום קדושין אין מקודשת

חידושי הרשב"א מסכת קידושין דף ט עמוד א

מתקיף לה רבינא והא לא דמי האי שטרא לשטרא דזביני התם מוכר כותב והכא בעל כותב. הק' הרמב"ן נר"ו אלא היכי ליעביד אי כתב ליה אב בתי מקודשת לך לא אפשר דהא כתיב כי יקח ולא שתקיה את עצמה, וניחא לי' דכי כתיב כי יקח בכסף הוא דכתיב והתם ודאי בעינן שיקח הוא והיינו דלא אקשינן הכי לעיל גבי כסף והא לא דמי האי כספא לכספא דזביני דהתם מוכר אומר שדי מכורה לך בכסף זה והכא בעל אומר הרי את מקודשת לי אבל גבי שטר הוא דאקשינן לומר דכיון דשטרי דזביני מוכר כותב בשטר ארוסין נמי נימא הכי, ופרקינן הכא מענינא דקרא דכיון דבכסף תלה רחמנא בלוקח מקשינן כולהו היות להדדי, והתם במוכר תלה רחמנא ובין בכסף בין בשטר בעינן שיאמר מוכר שדי מכורה לך, ואקשינן בזביני נמי הא כתיב שדות בכסף יקנו דאלמא בכסף בלוקח תלה רחמנא ואקיש כולהו קניות להדדי, וא"ת ואמאי לא אקשי' ליה והא לא דמי האי שטרא לשטרא דגט דהתם מקנה כותב והכא קונה כותב, י"ל משום דאיכא למימר דדומיא דגיטין הוא דהכא והתם בעל כותב והיא מקבלת, וה"נ משמע לקמן גמ' עבד עבדי נקנה בשטר דאמרינן התם בשטר מני"ל אמר עולא דאמר קרא אם אחרת יקח לו הקישה הכתוב לאחרת מה אחרת מקניא בשטר אף אמה העברי' מקניא בשטר, ואקשינן הא ניחא למ"ד שטר אמה העברי' אדון כותבו אלא למ"ד אב כותבו מאי איכא למימר דאלמא כל היכא דלא דמי שטרי להדדי דחינן הקישה, ואיכא למידק והא שטר אירוסין מגרושין ילפינן ואע"ג דלא דמו דהתם מקנה כותבו והכא קונה כותבו אלא ודאי משמע דשטר אירוסין וגירושין כהדדי נינהו דבתרווייהו בעל כותב והיא מקבלת כדאמרן, ולדידי קשיא לי דאנן שטר קדושין משטר גרושין ילפי' מוצאה והיתה ולא משטר מכר ומאי קא מקשינן והא לא דמי לשטר זביני ושקלינן וטרינן מכי יקח קרי ביה כי יקח ואנן קדושי כסף בלחוד הוא דילפינן מכי יקח, ויש לי לומר דודאי קדושי שטר מגרושין ילפינן מיהו עיקר קדושין מדין קניה הוא ובכולהו קיחה שייכא בהו ובכולהו תנינן נקנית וכיון שכן אף קנית שטר קדושין הו"ל למילף מקניית שטר זביני דעלמא מה התם מקנה כותב אף הכא הו"ל למימר שיכתוב המקנה, כנ"ל.